

A Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti Tagozata Ybl Miklós Emlékház – 2014 címmel hirdetett pályázatot.

A pályázat célja volt felvázolni egy olyan épületegyüttest, mely méltó emléket állít Ybl Miklósnak és életművének, alkalmas építészeti témájú rendezvények, kisebb konferenciák befogadására, valamint inkubátorház jelleggel is bír (bérműtermek).

A felhívásra 31 pályaterv érkezett. A Bírálóbizottság többszöri áttekintés, majd részletes vita és elemzés után egyhangú szavazással, teljes egyetértésben döntött, a díjazásra rendelkezésre álló teljes összeg (bruttó 5.000.000.-Ft) felhasználását javasolta az alábbiak szerint:

1 db I. díj bruttó 1.000.000.-Ft díjazással

2 db II. díj egyenként bruttó 800.000.-Ft díjazással

4 db elismerés egyenként bruttó 600.000.-Ft díjazással

A Bírálóbizottság III. díjat nem adott ki.

A döntést követően a díjazásra javasolt pályaművekhez tartozó zárt borítékok felbontása következett, amelynek alapján a pályázat nyertesei a következők:

I. díj bruttó 1.000.000.-Ft díjazással a 10. sorszámú pályamű, szerzője Radnóczy László

II. díj bruttó 800.000.-Ft díjazással a 4. sorszámú pályamű, szerzői Hegedűs Andrea és Szuhányi Anna Szilvia

II. díj bruttó 800.000.-Ft díjazással a 25. sorszámú pályamű, szerzői Csáki Melinda és Boda István

Elismerésben részesül bruttó 600.000.-Ft díjazással:

14. számú pályamű, szerzői Márton Klaudia és Zsovák Orsolya Zsuzsa

19. számú pályamű szerzői Juhász Ágnes, Varga Mónika, Székelyhidi Gábor

22. számú pályamű szerzője Fialovszky Tamás

26. számú pályamű szerzői Vesztergom Ádám, Kemes Balázs, Órley Balázs, Fekete Csilla

Összefoglaló értékelés

A pályázat – a Bírálóbizottság egységes véleménye szerint – igen sikeresnek mondható. A benyújtott 31 pályázat majd mindegyike – kiemelten persze a díjazottak, elismerést nyertek – megértette a feladatot, annak izgalmas sokrétűségét. Jó választás volt a TÉMA, annak léptéke, városszerkezeti – funkcionális – formai bonyolultsága, a hely vonzó „szelleme”, az „EMBER-LÉPTÉKŰ” feladat. Kitűnő próba volt ez a 40 év alatti építész korosztályok számára – jó felmérése tudásuknak, kreativitásuknak, alkotókészségüknek – de józanságuknak is. A Bizottság örömmel fogadta, hogy izgalmas, de úgyszólván majd minden esetben MEGVALÓSÍTHATÓ tervek jöttek be a pályázatra, s ez is biztató jelenség – miként az is, hogy nagy igény lenne az ilyen léptékű, nem túlzott manuális munkát, de sok gondolkodást, elmélyülést igénylő pályázatokra (ilyen, vonzó témákkal).

A bírálat szempontjai egyértelműek voltak. Olyan terveket várt a Bizottság, amelyek megértik a Várkörút és a Bástya utca, azaz az utóbbi háttérét adó középkori városi szövet, és a körúti – más struktúrájú – villa és társasházi negyed (a 30-as évek „termékei”) közötti KONTAKTÁCIÓ (gyalogosforgalom) igényét, a szoborpark megtartásának fontosságát, az alkalmazott beépítés LÉPTÉKBELI várákozásait, azaz a környezeti ILLESZKEDÉS lényegét, a sokrétegűen használható, többfunkciós belső TÉRSTRUKTÚRA problémáját (akár azt is, hogy a múzeumi terek kitágítsák a Szent István Király Múzeum tereit), a beépítés SZÖVETSZERŰSÉGÉNEK igényét, a KÉPLETSZERŰSÉG fontosságát, s azt is, hogy nagyon MAI HÁZAT képzeltünk ide, olyat, amely épp működőképessége, említett képletszerűsége, világos TÖMEG- és TÉRRENDSZERE alapján, ezen értékeivel adóz Ybl Miklós emlékének. A valóságban kicsi, de városi elhelyezkedése, komplex környezete adottságai miatt bonyolult igényrendszerű terek beépítését a pályázók több „KÉPLET” alapján képzelték el. Így, több pályázat alapelve volt a két nagy tűzfal különálló kubusokkal történő letakarása (a kubusok közötti kapcsolatok biztosításával) – az „L” alakú tömegek alkalmazása, a felbontottabb, több épületelemmel dolgozó megoldások, vagy – két pályázat esetén – az átlós, egyetlen markáns tömeget megfogalmazó elképzelések, s néhány pályázat esetében (egynél különösen) – a környezetétől különváló, s a telekre szabadon állított MONOLIT furcsa deklarációja. Volt olyan terv is, amely egyetlen NAGY HÁZKÉNT fogalmazta meg elképzelését – a Bizottság szerint léptéktévesztő módon.

A Bírálóbizottság egyértelműen azokat a terveket honorálta, amelyek „eltalálták” a ház LÉPTÉKÉT, megtalálták a környezeti illeszkedés eszközeit, azt, hogy miként lehet ebbe a

környezetbe, ebbe a léptékbe is KÉPLETSZERŰEN VISELKEDŐ KÖZÉPÜLETET FORMÁLNI. A Bizottság (a kiírás szerint is) alap-igényként kezelte, hogy a Várkörút és a Bástya utca között biztosított legyen a gyalogos átáramlás, s persze azt is, hogy a szoborpark átmentődjön a jövőbe. E szempontból is megfontolandó lenne a múzeum – Várkörút felé nyúló – földszintes (egykori árkád) szárnyának bontása árán egy tágasabb tér kialakítása a szoborpark és a közösségi élet, a „zöld tér” létrehozása érdekében. Fontos szempont volt a belső terek funkcionális kiérleltsége, azok többcélúságának, strukturáltságának biztosítása, a belső közlekedés (horizontális és vertikális) világos megfogalmazása, használhatósága. A legtöbb terv számára gondot okozott a garázs (parkoló) kialakítása, és külső megközelíthetősége (sok terv a Bástya utca felől adta meg ezt a kapcsolatot, s ez nem a legjobb megoldás).

Úgy gondoltuk, hogy a tervek – említett képletszerűségeik, világos formai – funkcionális megfogalmazásuk, belső összefüggéseikben, együttműködéseikben is gazdag és sok célra felhasználható – térrendszerük, egyszerre markáns és nagyon MAI, de környezeti kapcsolataikban ALÁZATOSAN VISELKEDŐ karakterükkel állíthatnak emléket Ybl Miklósnak, az Ő alkotó szellemének.

A pályázat sikere, a beérkezett tervek gondolati tartalma, a program KÖZÖSSÉGFORMÁLÓ KARAKTERE, egyértelműsíti, hogy a Bíráló Bizottság MEGVALÓSÍTÁSRA AJÁNLIJA A HÁZAT (egy effajta programmal). A tágabb környezet, annak élete gazdagítására is kitűnő hatással lenne egy ilyen létesítmény, amely jól szolgálná az említett közösségi életet, a VÁROS építész közösségének mindennapjait, és annak színvonalát, s akár bővíthetné is a Szent István Király Múzeum tereit – funkcióit is.

A nyertes – és elismerésben részesített tervek „együtteséből”, azok gondolataiból egy kitűnő – és kitűnően működő – épület volna megtervezhető.

A pályaművek részletes értékelése

sorszám	fotó	értékelés
1.		A terv a programot két épülettömbben helyezi el, melyekkel a meglévő tűzfalakat kívánja letakarni. Az Ybl Emlékház a körút felőli tömegbe kerül, magasságát a Schmidl-épület felőli kerítésfalhoz igazítja, ami rossz arányú épülettömeget eredményez, takaratlanul hagyja a villa tűzfalát. Jó gondolat a védett belső szabadtéri színpad, mely a belső térben is folytatódik, ugyanakkor a meghagyott földszintes múzeumi szárny tűzfala mentén vezetett

		<p>szűkös passzázs nem vonzó, sikátorszerű. A szoborpark a Bástya utcáról megnyílóan elfogadható, ugyanakkor az Ybl Emlékház ebből az irányból nem kap bejáratot. Az épület műterem szárnyának építészeti megfogalmazása sikerült jobban, a voltaképpeni múzeum melléképület jellegű megjelenésű a homlokzati arányai miatt. Az alaprajzi kialakításban a pinceszinti vizesblokkok akadálymentes megközelítése nem megoldott, a terv a gépkocsik elhelyezésével nem foglalkozik.</p>
2.		<p>A terv a programot két épülettömegben helyezi el, melyekkel a meglévő tűzfalakat kívánja letakarni, gondol a szomszédos magas tetők „elvarrására” is, ugyanakkor a Schmidl-villán túlnyúló tömeg újabb kezeletlen tűzfalszakaszt eredményez. A megmaradó múzeumi oldalszárny mellett vezetett sikátorszerű átjáró a nagyvonalú középső passzázs mellett funkciótlan, a meglévő múzeum mellett kellemetlen arányúvá válik, nehezen indokolható. Az épületek homlokzati megjelenése sematikus, inkább a műteremház arányai sikerültek jobban, a múzeum magas tetőből lapos tetőbe forduló tömege nem megoldott. A képletszerű telepítés tengelyében vezet a gyalogos passzázs, mely a két utca mentén szoborpark befogadására megfelelő térré tágul. A két utca között kialakuló térről nyíló bejárati pozíció jó gondolat, de alaprajzi szinten valójában egyik sem megoldott. A kávézó és kiállítótér kapcsolata a földalatti, mosdó előtérén keresztül méltatlan, az emeleti múzeumgaléria akadálymentes megközelítése nem megoldott, a keskeny galéria használhatósága kérdéses. A terv a gépkocsik elhelyezésével nem foglalkozik.</p>
3.		<p>A terv karakteres, képletszerű beépítési koncepcióval jelentkezik: a Bástya utcával azonos szinten lévő teraszon úszó tömegként pozicionálja a szoborszerű kiállítótérrel, míg a műteremház a Schmidl-villa mentén masszív, földre leálló tömegként kerül kialakításra. A tiszta képlet azonban túlfeszíti a rendelkezésre álló helyet: a kiállítótéri kubus a meglévő múzeumtól sikátornyitávolságot tart, ami a „lebegéshez” kevés, a tűzfal kezelését sem oldja meg. Ugyanez a gesztus a műteremháznál még kevésbé indokolható, a tűzfalak között kialakuló kellemetlen arányú terek szoborparkként nem vonzóak. A homlokzati megjelenés középülethez méltó, ugyanakkor a kiállítótéri homlokzat más épületléptéket sugall. A Bástya utca szintjén tartott plató építészeti ára a földre süllyesztett bejárati előcsarnok és kiállítótér, amit a szintkülönbséget felvevő előtér jól kezel, ugyanakkor az akadálymentes megközelítés kérdéses. A kiállítótér fölötti több szintes, galériás tér izgalmas térélményt ad, a galériák kiállításra való használhatósága azonban kérdéses. A Bástya utca felől tervezett gépkocsis megközelítési irány nem támogatható, a földben lévő várfal maradványokra nem gondol. A gépi parkoló elvileg elfogadható javaslat, valójában az ábrázolt kialakítás nem működik, a parkolótálcák előtt biztosítandó hely a tálcákat mozgó emelőlift számára.</p>

4.		<p>A Schmidl-villát, a Várkörút felől az ún. inkubátorházzal, a Szent István Király Múzeumot pedig múzeumi – kiállító szárnyával köti össze, úgy azonban, hogy kubusa egy egységbe (L-alakba) áll össze. A terv legnagyobb értéke az, ahogyan a Várkörutat összeköti a Bástya utcával – egy, a Várkörút felől lépcsősen emelkedő, nagyon szépen – érzékenyen kialakított kiállító – szoborpark térrel. Ez a tér szervezheti egy egységbe az egész környezetet, s bár törődik a MÚZEUM földszintes egykori árkádsorával is, (mint zöld-fallal) – előre vetítheti annak lehetőségét, hogy ezt – a ma már szervesen „viselkedő” árkád részt (épületszárnyat) lebontva egy igazán – többfunkciós TÉR jöhetne létre, a jóval tágabban értelmezett környék gazdagítására, életének szervezésére. A terv sok-sok finom ötletet tartalmaz, többek között a helyiségek – kubusok összekötésével, a terek együttműködő struktúrájának megteremtésével, a két határoló utca kontaktusának kialakításával. Érdekes gondolat a homlokzatok corten-acél burkolása, bár az, hogy ez a markánsan viselkedő anyag miként lenne képes illeszkedni befogadó környezetéhez, nagy kérdés. S nem igazán érthető, hogy ez a választott anyag miért nem folytatódik a Várkörúti földszintnél, miért indokolt ott az anyagváltás? Érdekes gondolat az Ybl-féle rácsok idézése a homlokzatokon, bár vitatható, hogy ez a finom csipke-motívum hogyan élne együtt a corten felületekkel.</p> <p>A tervet igen szépen fogalmazott lépcsős külső tere, visszafogott „KÉPLETE”, sok érzékeny gondolata miatt honorálta a Bírálóbizottság II. díjjal.</p>
5		<p>A terv „Z” alakba szervezett tömegekkel kívánja megoldani a tűzfalak takarását, kísérletet tesz a magastetők „elvarrására” is. A Schmidl-villán túlnyúló tömeg azonban új, kezeletlen tűzfalat eredményez, a múzeumi földszintes szárny kiegészítése valójában funkciótlan, és inkább hangsúlyozza a szárny sutaságát, semmint kezeli azt. A határoló utcák mentén kialakuló két tér-szoborpark jó gondolat, de az összekötő passzázs inkább kapualjszerű, nem hívogató gyalogos tengely. A homlokzati megjelenés valószínűleg a túl sok megfelelési „vállalás” miatt elaprózott, középülethez nem elég nagyvonalú, inkább lakóépület jelleget tükröz. A terv a pályázók közül szinte egyetlenként tesz kísérletet a várfal bemutatására, azonban a Bástya utca felől megjelenő járható üvegtető a bemutatandó anyaghoz képest túl nagy gesztus, míg a pincei bemutatótér a falmaradványok látványát felszabdoló határfalak miatt nem tölti be funkcióját, nem teszi értelmezhetővé a bemutatott régészeti anyagot. Az alaprajzi kialakítás középülethez nem illő térkapcsolatokkal és méretekkel operál, a kialakuló közlekedőterek szűkösek, nem elegánsak, a mosdókkal közös szűk folyosóról nyíló kiállítóteret tévedés. Nem szerencsés a múzeum és műteremház funkcióinak keveredése. A gépkocsik elhelyezéséről a terv nem gondoskodik.</p>
6.		<p>Ígéretes gondolatokkal, képletszerű építészeti koncepcióval jelentkező, de nem befejezett pályamű, makett (a hajtogatható térbeli városszövet-értelmezés nem tartozik ebbe a kategóriába) és látványtervek hiányában a homlokzati kialakításról alig szolgál információval. A két, tűzfalat takaró tömeg két, elválasztott</p>

		<p>funkciót foglal magába, a megoldás támogatható, ugyanakkor a Schmidl-villán túlnyúló műteremszárny újabb kezeletlen tűzfalat eredményez. A múzeumi oldalszárny bontásával nagyvonalú szoborparkot hoz létre, a gyalogos passzázs elegáns, tovább vezetése a Fő utca irányába eredeti és egyedi gondolat. Alaprajzi szerkesztése nagyvonalú, gépkocsik elhelyezéséről nem gondoskodik.</p>
7.		<p>A terv a funkciókat egyetlen, gondosan formált tömegbe szervezi, mely gondoskodik valamennyi tűzfal takarásáról és a megmozgatott tetőforma a Bástya utca léptékét lebontja a Schmidl-ház és a villasor léptékére. Az építészeti megjelenés kiforrott, középülethez méltó, ugyanakkor hegyesszögekből álló szerkesztési módja kérdéses ezen a helyen. A múzeumi földszintes szárnyat meghagyja, a rátájolt háromszög alakú térrel túlhangsúlyozza azt. A gyalogos passzázs épületen keresztüli átvezetése jó arányokkal történik, a szoborpark mérete, pozíciója kérdéses. Az épület alaprajzi szerkesztése nagyvonalú, ugyanakkor az emlékház bejárati pozíciója esetleges, helyesebb lett volna a körút felől kialakuló izgalmas térből nyitni. A befogadott program túlzásnak tűnik, ennek következménye a kevés beépítetlen közösségi használatú telekterület. A kiállítóter használhatósága végiggondolt, előadóteremként való működése kérdéses. A Bástya utca felől tervezett gépkocsis megközelítési irány nem támogatható, a földben lévő várfalmaradványokra nem gondol.</p>
8.		<p>A funkciókat egyetlen „Z” alakú tömegbe tervezi elhelyezni, mellyel letakarja a meglévő tűzfalakat, ugyanakkor a Schmidl villán túlnyúló tömeg újabb, kezeletlen tűzfalat eredményez. A gyalogos passzázszt a múzeum tűzfala mellé szervezi, megtartva a földszintes oldalhatáron álló szárnyat. A gyalogos átkötés lépcsőivel, rámpáival túlbonyolított, nem hívogató. Az új és régi épület közé beszoruló, többszintesnek tervezett szoborpark nem működőképes, nyomott légtérarányú, nem eldöntött, hogy belső vagy külső térként kívánja-e megfogalmazni. A tervezett homlokzatok közül a körút felőli múzeumi homlokzat a sikereesebb, kérdés azonban, hogy miért nem a nagyvonalú gesztussal visszametszett pozícióból nyílik az emlékház bejárata, ellentétben a terven javasolt, eldugott pozícióval. Az alaprajzi kialakítás alapvetéseiben jó, ugyanakkor feleslegesen terheli meg a középkori falmaradványok védelme miatt szinte az épület közepére behúzott gépkocsilift. A Bástya utca felőli gépkocsis megközelítési irány nem támogatható.</p>
9.		<p>A pályázat karakteres megjelenésű, képletszerűen komponált, ám sem léptékében, sem megjelenésében nem sikerült kapcsolatot teremtenie a környezetével. Az alkalmazott szerkesztési mód jóval nagyobb épületek sajátja. A komponálási mód alapeleme a szigorú pillér-raszter, ami funkcionális okokból a földszinti passzázsban és az emeleti előadóterben nem jelenik meg, így viszont a tetőszinten való újbóli feltűnése a szerkezeti logika ellen dolgozik, a koncepciót hitelteleníti, azt logikátlan díszítéssé degradálja. A villa felőli oldalon teljes hosszban megjelenő tűzfal elfogadhatatlan, még akkor is, ha a szomszédos telken idővel zártsorú beépítést feltételezünk. A gyalogos passzázs indítása a körút felőli</p>

		szoborparkon át megfelelő, a megtartott múzeumi oldalszárny kezeletlen maradt. A passzázs nyomott térarányú érkeztetése a Bástya utca felé nem szerencsés. Az épület alaprajzi szerkesztése feszes, középületi jellegéhez méltó. Az emeleti előadóter előtere alulméretezettnek tűnik. A Bástya utca felől tervezett gépkocsi megközelítési irány nem támogatható, a földben lévő várfalmaradványokra nem gondol.
10.		<p>A pályázat egyik legképletszerűbb terve – értéke épp e tulajdonságában rejlik – s e képletszerűséggel, a fogalmazás tisztaságával áldozza a legtöbbet Ybl Miklós szellemének. A telket határoló tűzfalakat (a Szent István Király Múzeum és a Schmidl-villa falát) két, markánsan különböző kubussal zárja – s a két épületrész funkcionálisan is különválnak –, az egyik a MÚZEUM-jellegű funkciók, a másik az „alkotóház” tereinek befogadója. A két, karakteresen formált „alakzatot” egy ugyancsak igen világosan szerkesztett plató köti össze, amelyre a szoborparkot is rakja. A plató alatt – a két határoló utcát is összekötő – MULTIFUNKCIONÁLIS TÉR helyezkedik el. A MÚZEUMHOZ tapadó tömeg lehetőséget teremt arra, hogy akár egyesüljön is azzal, azaz a MÚZEUM bővítését szolgálja, s általában is, a terv legelismerendőbb „tulajdonsága” SZÖVETSZERŰSÉGÉBEN van. Abban, hogy a multifunkcionális tér és a múzeumi – alkotóházi terek – helyiségek összekötései révén egy sokoldalúan használható térstruktúra jön létre, és épp eme sokoldalúsága teszi értelmessé – kívánatosá indokolhatóvá jövő MEGÉPÍTÉSÉT. A terv értéke, ahogyan a Várkörutat, és a Bástya utcát többretegűen köti össze (a multifunkcionális térrel és a plató tetejével). Nagyon MAI ház, szűkszavúságával együtt, de épp léptékválasztásával, formai „alázatosságával” tud kiválóan illeszkedni befogadó környezetéhez, e környezet nagyon eltérő formavilágához. Igazi KÖZÉPÜLET, amely visszafogottságával képes közösségi hangulatot teremteni – közösséget szervezni önmaga tereihez, és úgy gondoljuk, hogy ez lehet a ház legfontosabb célja.</p> <p>Képletszerűsége, jól szervezett térstruktúrája, illeszkedőképessége, jól választott léptéke miatt jutalmazta a Bírálóbizottság I. díjjal.</p>
11.		<p>A pályamű „Y” (Yblre utaló?) szerkesztésmódjával és fentiekből kifejtett tömegformálásával kitűnik a pályaművek sorából. A telepítési adottságokkal, a szintenkénti funkciókkal, alaprajzokkal összevetve megállapítható, hogy a szerkesztésmód erőltetett végigvitele nem használt a tervnek. Minden alaprajz és forma e szerkesztésmódtól szenved és csikorog, a parkolósínt gazdaságtalan gépkocsi-elhelyezésétől a bútorozási nehézkességig, a trapéz formájú liftek, WC-mosdók, zuhanyzókig bezárólag egyaránt.</p>
12.		<p>A pályaműnek dicséretes része az előképeket, analógiákat bemutató képsor, amelyeket a tervező fontosnak tartott a terv megértéséhez mellékelni. Sajnos a történeti és kortársi példák közötti szemezgetések és fölhasználásuk zavaros építészeti egyveleghez „eklektikához” vezetett. A terv inkább hasonlít egy többlakásos lakóházhoz, mint egy középületszerű múzeumot – emlékhelyet</p>

		sejtető, Ybl kulturális örökségére koncentrálnó épülethez. A tervező sajnos nem vett át semmit az idézett épületek tiszta, áttekinthető térszervezési elveiből. A terv látszólagosan foglalkozik az illeszkedés szándékával, de kifejezetten elhibázott az árkád fölött kibuggyanó túlzottan tagolt épülettömeg.
13.		A pályamű tiszta, egyszerű térszervezésével, tömegformálásával hangulatos effektusaival múzeumszerű, elegáns. Jó gondolat az árkádhoz csatlakozás is. Sajnos a gépkocsik elhelyezésével utalásszerűen sem foglalkozik. Az épület felső bevilágítása vitathatatlanul jó fényeffektust eredményez, azonban a hangulat érdekében húzott hatalmas tűzfalat takaró falak, faltartók, túlméretezett gerendák, közéjük feszített üvegezéssel (hó, víz) lerontják az épület építészeti értékeinek hitelességét. Az előadókiállítótér esetén nagy fesztávú tér lefedésével azonos fedés alkalmazása a kisebb, osztott terek fölött indokolatlan.
14.		A pályamű beépítési karakterét tekintve azon tervek közé tartozik, akik fontosnak tartották kitakarni, a tervezési területtel szomszédos mindhárom tűzfalat. Telepítésének fő jellemzője az, hogy a Szent István Király Múzeum mellett egy töretlen – a telek teljes hosszában végigfutó – épülettömeg mellé helyezi el egy kapualjjal, ill. teljes felhasítással elválasztva a Schmidl-villát lezáró kisebb épületszárnyat. Fenti megoldással gyakorlatilag kifeszít egy épülettömeget a Várkörút utcafrontján, azonban a településrendezési tervben javasolt építési határvonalra nem lép vissza, ami hibájául róható fel a tervnek. A pályamű legszebb gondolata a szomszédos Szent István Király Múzeum „elárvult”, befejezetlen árkádsorának integrálása a tervezett emlékházba, rendeltetést adva a jelenleg alulhasznosított épületrésznek. Alaprajzi rendszere – a telken átvezetett passzázs miatt – kissé kötött, nehézkes. A pinceszinten elhelyezett stúdiók – azok természetes megvilágítása céljából kialakított süllyesztett bevilágító udvar miatt – erősen kompromisszumos megoldásúak. A tervezett épület tömeg- és homlokzatképzése ugyanakkor elegánsan oldott, jól reagál a környezetében található meglévő épületekhez, épületelemekhez: a Schmidl-villa, az árkádsor, a Szent István Király Múzeum tűzfalaihoz. A vállaltan kortárs megjelenés mellett átértelmezett történeti építészeti elemek színesítik az összképet, mellyel feltehetően Ybl korát szándékozik felidézni. A terv nem tartalmaz információt a szoborpark elhelyezéséről, azonban a megfelelő léptékű szabadon hagyott udvarok azt képesek befogadni. A Bírálóbizottság különösen a szomszéd épületekkel való elegáns kapcsolatait, valamint a múzeum árkádos szárnyának Ybl Emlékházhoz történő összekapcsolási javaslatát, és annak magas színvonalú építészeti megoldása miatt a tervet elismerésre javasolja.
15.		A városépítészeti, a beépítési koncepcióját alátámasztó tanulmánya értékes része a pályaműnek. A középkori építészeti emlékek figyelembevételére való törekvés szintén. Érthető, bár ez – mivel ez nem a várfalak bemutatásra irányul – inkább az alapozási módokban és a pinceszint határfalainak kijelölésében jut érvényre.

		<p>Tömegképzésében a Várkörút utcai és a Bástya utcai tűzfalak pontos takarására törekszik mindkét tömegnél gyűrt tetőformával. Az intézmény alaprajzi feltárásában zavaró a bejárat a kiállítóterek, WC, ruhatár, büfé széteső telepítése. Átgondolatlan támaszrendszere, irányváltása, az első emeleti kiállítóter indokolatlan zártsága, nehézsége megfelelő alátámasztások nélkül. A Bástya utcai tömb homlokzatképzése, keresett ablakformái elrontják az építmény stílusegységét.</p>
16.		<p>A pályamű az alapvetően két oldalon tűzfalcsatlakozású helyszín adottságait, ebből is eredő beépítési nehézségeit megkerülve, egy szabadon álló épületet tervez. Meghatározó, rendkívül atraktív építészeti szerkezet. Az épület háromszintes üvegdoboz. Pinceszintjén garázs, raktár és szinte abszurd elképzelésként az egész építményt szolgáló WC, mosdó csoport. A pince bejáratát a szomszédos telek rovására jogszerűtlenül biztosítja.</p> <p>Földszintjét kétoldali bejárattal tervezi, annak ellenőrzési, üzemeltetési nehézségeivel. Az első és második emelet galériaszerűen működik, de a fölvezető lépcsőn kívül a kulturált használathoz szükséges mellékhelységek hiányoznak. Az első emeleti vizesblokk kb. 1 m szélességével nem tekinthető megoldottnak. Fő attrakciója a tervnek a kétirányú tengelyességgel ellipszis alaprajzú konferenciaterem és a tölcseres teret bélelő rámpa, kiállítóter. (Guggenheim...) Érdekes térhatású, poétikus eleme a tervnek a kiállítóter rácsos burkolatának átvezetése tetőszerkezetként, számos tisztázatlan épületszerkezeti, statikai problémáinak ellenére is.</p>
17.		<p>A pályamű a foghíjas tervezési helyszín meghatározóan tűzfalcsatlakozó határait, építési viszonyait, kötöttségeit figyelembe sem veszi szabadon álló építményével (bárhol elhelyezhető). A Várkörút beépítési vonalra sincs tekintettel, így a tervezett beépítésével fölerősíti a szomszédos épületek tűzfalainak elvarratlan sivár megjelenését. Ugyancsak nincs tekintettel a telek lejtési adottságaira, lehetőségeire. Az épület elkülönült, kompakt téglatömegének programja, szintenkénti funkciói logikusak, az előadó kiállítóterének bevilágítása illik a témához. Építészeti megjelenésének az egyhangúsága, a bejárat hangsúlyozatlansága, az árkád motívumainak és az ablakformák azonossága indokolatlan egyhangúságot eredményezett.</p>
18.		<p>A pályamű a téma sokféle, de alapvetően összefüggő térsorait indokolatlanul két egymáshoz szervesen tapadó, összeépített épületre bontja szét, Bástya utcai, illetve Várkörúti megközelítéssel. Fentiek miatt a kívánatos, kulturált városszerkezeti gyalogos átkötést a beépítési mód megakadályozza. Az épület elvtelen, szervező erő nélküli, alaprajzai megjelenésükben is zavaros tagolású épületformához vezetett. A harmadik szintre telepített nagy tömegforgalmú tér számos előírás miatt is hibás.</p>
19.		<p>A pályamű az épületek telepítése, valamint azok kapcsolatai tekintetében bátor alapvetéssel indít: elbontásra javasolja a Szent István Király Múzeum meglévő melléklépcsőházát, valamint az abból kinyúló – múzeumkertet lezáró – árkádsort. Teszi ezt abból a célból, hogy a meglévő múzeum és a tervezett emlékház épülettömegei egy közös összefüggő kert köré forduljanak. A</p>

		<p>figyelemre méltó – és a telek jövőbeni hasznosításakor feltétlen megfontolandó – javaslatot logikus érvekkel indokolja. A pályamű alapképleteként javasolt – immár városépítészeti léptékű – „U” alakú beépítést – a funkcionális elrendezés, a telken kötelezően átvezetendő gyalogos tengely, a szobrok elhelyezésének igénye tovább cizellálja. Fenti igények kielégítése következtében a képletszerű cour d’honneur – amely Ybl korát is megidézni képes beépítési mód – tovább bomlik két jelszerű tömeggé, melyek a Schmidl-villa, valamint a Szent István Király Múzeum meglévő tűzfalaira tapadnak.</p> <p>Szép gondolat a kiállítási épület-szárnynak a meglévő múzeum bővítéseként való feldolgozása, szintenkénti belső kapcsolatok lehetőségével. A két tervezett kubus viszonya egymáshoz és a tágabb környezetéhez képest rendkívül meggyőző. A finom „kitakarások”, átfedések jótékony feszültséget teremtenek a telek középpontjában, ami inspirálóan hathat az épület látogatóira, használóira. A tömegek közötti külső és köztes terek szépen tagoltak, valamennyi térrészlet jól strukturáltan megtalálta a rendeltetését (kert-szoborpark, fórum, gyalogos tengely).</p> <p>Alaprajzi kialakítása következetesen bontja ki a koncepcionális alapvetést: szétválasztott rendeltetési egységek (kiállítótér és műteremház külön épülettömegekben). A belső téri kapcsolatot a pinceszinten jól oldja meg a két épületszárny között.</p> <p>Homlokzatképzése ikonikus, redukált, minimál-homlokzat, melyet a rendeltetés egyetemességéből vezet le.</p> <p>A tervben felmutatott telepítési értékei, a közös kert kialakítására tett bátor és meggondolandó javaslata miatt a tervet a Bírálóbizottság elismerésre javasolja.</p>
20.		<p>A pályamű a tervezési helyszín meghatározó adottságú tűzfalas épületeihez egyenlő oldalú háromszög modul hálóra szerkesztett alaprajzokkal és e 60°-os szerkesztésmódból kifejtett tömegalakítással csatlakozik. Bár az épület tömeg irányváltásai a helyszínen szokatlanok, homlokzatai egységesek, megnyerőek. Érdekes fölvetése a tervnek, hogy az árkádok elhagyásával a Szent István Király Múzeum épületeivel új közteret, szoborparkot hozzon létre. Sajnos a beépítés a Várkörút és Bástya utca között városzerkezeti igényként megoldandó gyalogos átkötést nem biztosít. (Az épület földszintjén átvezetett közlekedő kétoldali bejárattal fenti követelményt nem helyettesíti.) Szerkesztési térformálási elve több helyen következtelen, modoros vagy erőltetett sajnos, a zaklatott alaprajzú fő funkciók rovására.</p>
21.		<p>A szomszédos épületekhez csatlakozó, azok tömegével arányos épületrészekben helyezi el a programot. Parkolót nem biztosít, a műterem-alkotóházat önálló egységként fogalmazza meg, mely építészeti elfogadható, üzemeltetési szempontból kérdéses. A két épülettömeget szalagszerű tetők és előtetők kombinációjával fogja össze két szinten. A gondolat kifejtése azonban befejezetlen maradt, a Várkörút felőli kialakítás, a múzeumtömeghez csatlakozás sematikus. A kerített udvaron biztosítja a szoborállomány bemutatását, illetve megoldja a Bástya utca és a Várkörút közti gyalogos forgalmat. A helyiségcsoportok elrendezése elfogadható, ugyanakkor a mosdók üvegfolysó mögé telepítése az északi</p>

		szárnyban megkérdőjelezhető. A múzeum tömeg csatlakozása a szomszédos tűzfalhoz megoldott, ugyanakkor a Schmidl-háznál elnagyolt, esetleges, elsősorban a keleti oldalon. Az építészeti megjelenés, a struktúra nem egyértelműen sugározza az épület múzeum jellegét.
22.		<p>A tervező által „újmagtár”-nak elnevezett tervjavaslat a több pályaművön is alkalmazott két tömegre bontott ún. „tűzfaltakarásos” telepítési koncepciót alkalmazza. A két különálló épülettömeget a pinceszinten összeköti, megteremtve azok funkcionális kapcsolatát. A pályamű annyiban különbözik a többi hasonló alapkoncepciójú tervektől, hogy a beépítésben alkalmazott racionális alapvetés épületté alakítása közben finom költőiség is társul a végleges megoldáshoz. Ennek elemei a kontúrok érzékeny megtörése, mellyel felpuhítja a racionális kompozíciót, valamint a magas tető felvállalása, mellyel jól beilleszti az épülettömegeket a történelmi városmagba. Fenti két – talán túlságosan is hagyományosnak látszó – építészeti elemet jól ellenpontoszza az erős, innovatív nyílásképzés: szinte kizárólag a kert felé nyitja fel a két épületszárnyat, az utcák felé zártabb homlokzatokkal fordulnak az épülettömegek. Megjelenik a „történeti illeszkedés” elve az anyaghasználatban is a humánusabb, „történetibb” téglák alkalmazásával, mellyel egyben utal Ybl egyik kortalan művére, a Wenckheim-magtárra is. A pályaművek közül szinte egyedül ez a terv tesz kísérletet arra, hogy a kortárs eszközök alkalmazása mellett, valami személyeset is közöljön az épület névadójáról, melyet kulturáltan, mértéktartóan tesz meg. A tervben tetten érhető szűkszávúság és plasztikusság, valamint egyetemesség és személyesség finom egyensúlyának megtalálása miatt a pályaművet a Bírálóbizottság elismerésre javasolja.</p>
23.		<p>A két tömegre bontott telepítés, a szomszédos tűzfalakkal való csatlakozást jól oldja meg, ugyanakkor felveti a Bástya utcai oldalon a szomszédos déli telek beépítési „kényszerét”, mely jelen esetben további kérdéseket vet fel. A Szent István Király Múzeum raktározásra használt földszintes szárnyának elbontása jó és megfontolandó javaslat, melyet a terv kellő alátámasztottsággal kifejt: a két előkert összevonásával a két múzeum a megújuló Várkörúthoz méltó szobor és pihenőpark előtérrel gazdagodhat. A terv a két közterület közötti átjárást biztosítja, de a múzeumszárny pillérei között átvezetett gyalogos tengely nem kapott kellő hangsúlyt. A terv a pinceszinti parkolásra nem ad javaslatot. Sajátos, az Ybl-életműre utaló elemekből kialakított átrium köré szervezett térstruktúra egyedi megoldás, a Mester homlokzati elemeinek belső téri átfordítása egyedi gondolat. Ugyanakkor a homlokzati kialakítás, a függőleges fa lamellák alkalmazása sematikus, mely nem illeszkedik környezetéhez.</p>
24.		<p>Az alapos elemző munkával alátámasztott terv „U” alakú, mindkét utca felé zárt sorú beépítést javasol, mellyel egyben a kialakított tűzfalaival további beépítési kérdéseket involvál. A két utca gyalogos összeköttetését a pengefalakkal kialakított részen, a szoborparknak berendezett udvaron keresztül oldja meg. A változó ritmusban elhelyezett faltestek kialakítása attraktív, ugyanakkor indokoltsága, a szobrokkal való összefüggésével adós marad. A</p>

		<p>parkolást a Bástyá utca felől autólift segítségével oldja meg, ugyanakkor a – 2 szinten kialakított garázs használata 9 méteres szélességgel nem elképzelhető. A Bástyá utcai részen kialakított kétszintes pincénél a régészeti emlékek (várfal) bemutatására nem tesz javaslatot. A Várkörúti oldalra telepített múzeumtömeg nem illeszkedik a csatlakozó épületekhez, tömegében, monolit kialakításában idegen elemként hat. Az északi tűzfal kialakítás zavaró, melyet – hasonlóan más pályázatokhoz – a Szent István Király Múzeum földszintes szárnyának elbontásával egy új kontextusba helyezhetett volna. A két épületrész – múzeum és az üvegpengevel kettéválasztott Bástyá utcai tömeg – azonos anyaghasználatuk ellenére két különböző hangot szólaltat meg, mely gyengíti a kompozíciót. Az egyes szintek kialakítása logikus, de túltervezett, némely funkció elhelyezése megkérdőjelezhető (pl. karbantartó műhely a 3. emeleten, három külön gépészeti helyiség, időszaki kiállítás az 1. szinten egy bevilágítatlan folyosóról nyitva). A terv a telepítés nagyvonalúnak szánt gesztusát nem fejti ki, belső ellentmondásai ezen megoldatlanságokból fakadnak.</p>
25.		<p>A pályázati „mezőny” egyik legkarakteresebb terve – egyértelműen fogalmazott, markáns kubusaival, jól használható, strukturált belső tereivel, a két határoló utca összeköttetéseit biztosító térszervezéssel, a nagyméretű (Várkörút felőli) TÉRREL. EZ A TÉR nem csupán önmagában biztosítja a SZOBORPARK helyét, de egyértelműen utal arra is, hogy a MÚZEUM – ma már igen bizonytalan helyzetű – s a Várkörútig nyúló – földszintes szárnyát egy ilyen funkció odahelyezése esetén le kellene bontani egy nagy, egységes tér létrehozása érdekében. A Schmidl-villa tűzfala letakarását is biztosító műterem-szárny izgalmasan jut el a Bástyá utcáig – igen lendületes, markáns kubust alkotva –, s egy érdekes „sikátort” is képezve a MÚZEUM-szárnyal. Ez a tömegképzés egyedi „eleme” az egész pályázatnak, s izgalmas homlokzatot formál a Bástyá utca oldalán. A ház belső terei is KÖZÖSSÉG-formáló szándékúak, különösen a földszint kialakításánál mutatkozik meg ez az igény. Szép az a gondolata, ahogyan a „sikátorra” nagy üvegfalal néz a műterem-kubus. Vállaltan mai ház, mai szellemmel kialakítva, de érzékenysége környezete iránt egyértelmű, és választott léptéke is alkalmassá teszi erre a környezeti kontaktációra. Tömegformálása első látásra megnyerő, eme szándékai egyértelműek. A ház esetleges megvalósítása esetén a beépítés, kubusformálás egyik mintája lehetne.</p> <p>Világos, tiszta tömegformálása, a szoborpark-tér tágassága, a belső terek – térstruktúrák működőképessége miatt honorálta a tervet II. díjjal a Bírálóbizottság.</p>
26.		<p>A pályamű nem kis feladatra vállalkozik: a telek szomszédságában található mindhárom tűzfalat épülettömeggel takarja, mellyel alapvetően meghatározza a beépítési szituációt is. Fentiek alapján alakul ki a jó arányú feszes kubusok alkotta festői hangulatú kompozíció, az ezek között kialakuló átmeneti és külső terek zezugos romantikájával együtt. De éppen a telepítésben oly gondos tűzfalkezelés fenti megoldásai jelentik a terv problémáját is: a képletszerű egylényegűség helyett – a belváros kisvárosi, villás struktúrájától kissé idegen – sok kis tömeg és híd alkotta túl izgatott</p>

		<p>kompozíció, amely a kívánatosnál több egyedi különálló tömeget tartalmaz. Pedig önmaga rendszerében rendkívül következetes, koherens egység jön létre, csak a tágabb környezet szempontjából hat nyugtalannak a beépítés. Magas szintűek az egyes részletek: pl. a Schmidl-villa és a mellette lévő szárny kapcsolata a finom eltartással keletkező réssel rendkívül meggyőző. Sajnos ez már a Bástya utcai homlokzatról nem mondható el maradéktalanul. A szoborpark „felső udvari” elhelyezése szép gondolat. Az egyes tömegekben található rendeltetési egységek jól szétválasztottak, ugyanakkor kapcsolatuk is biztosított. Értelmezhetetlen azonban a garázs kialakítása, nem látható, hogyan kerülnek a gépkocsik a végleges helyükre a liftlemezeiről. Külön kiemelendő a szépen kivitelezett épületmodell.</p> <p>Az épület belső összefüggéseinek, az egyes részelemeknek az egészhez való egységes, következetes funkcionális, térbeli és formai kapcsolatainak magas színvonala, valamint a tervfeldolgozás esztétikus megoldásai miatt a Bírálóbizottság a tervet elismerésre javasolja.</p>
27.		<p>A rajzi ábrázolás hiányosságai – befejezetlensége – miatt az épület tartalma, illeszkedése, a térkapcsolatok nagy része csak vélelmezhető. A telek közepére átriumként elhelyezett kiállítótér elsősorban izgalmas felvetés, de ezt a rajzok nem támasztják alá. A két utca közötti átjárás bonyolult és nehézkes, a programban kért parkolásra nem tesz javaslatot. Az udvar köré csavart rámpa kialakítása, funkciója nem világos, kifutása formális (szomszédos épület nyílás). Az épület landart-os kialakítása merész gondolat, melyek kifejtése – támfalak, rámpák és zöldfalak szövete – nem áll össze megnyugtató rendszerrel. A javasolt megoldás több kérdést és kétséget hagy saját rendszerén belül, mint amennyit megold.</p>
28.		<p>A Várkörútra merőlegesen szerkesztett, a telket átlósan szelő átvezető tengely, a sűrített, torlódó architektúra izgalmas lehetőségeket vet fel, melyet a telek közepén elhelyezett, kupolával fedett centrális tömeg fog össze. A gyalogos átvezetés az épület reprezentatív terén keresztül lehetséges, mely megoldás megkérdőjelezhető. A parkolást a Várkörúti oldalra telepített autólifttel oldja meg. Az átvezetést a keleti oldalon bütü jellegű falakkal határolt sikátorból indítja, melynek kialakítása ellentétes a kupolás belső térként megfogalmazott átriuméval. A Várkörút felőli térfal képzés mind a térfal vonalában, mind megfogalmazásában kérdéses: idéz egy középkori hangulatot, mely kifejtés híján idegen testként feszül a telekhatárok közé. Az építészeti kialakítás önmaga rendszerén belül sem következetes, hangulat- és léptékváltásokkal terhelt. A funkciók kialakítása nem kellően átgondolt, az egyetlen lépcsőház kevert forgalma az üzemeltetést lehetetlenné teszi. Nem világos a beléptetési pont helye, a kiállítótér kicsi, nem kapcsolódnak hozzá elvárható helyiségek (előadó- vagy különterem, időszakos kiállítás). A központi tér historizáló kialakítása, a kupola helyzete zavaró tömegkapcsolatokkal terhelt, a szétaprózott tetők, homlokzati síkok esetlegességet hordoznak. Dicséretes ugyanakkor – tartalmától függetlenül – a Várkörút felől megrajzolt tömegvázlatának expresszív megfogalmazása.</p>

29.		<p>Az építési telket a déli oldalon kialakított 7 méteres átvezető sáv, illetve a Várkörúti előkert kivételével kétszintes tömbbel építi be. A tűzfalszerű és a Schmidl-villa tűzfala között vezetett átjáróban javasolja a szobrok elhelyezését – nem igazán poétikus kontextusban. A Várkörút felé kétszintes, boltozatos kapuzattal nyitott térfallal határolja a beépítést. Az osztatlan épülettömeg, a városi szövetbe való illeszkedés hiánya zavaró léptékváltást eredményez, a javaslat nem hoz létre elvárható városi teret, funkciói nem tesznek lehetővé alternatív használatot, a helyiségcsoportok kialakítása sematikus. A zárt, szinte csak a bejáratnál megnyitott monolit épülettömeg semmilyen kommunikációt nem folytat környezetével, belső tartalma egyedül a feliratból derülhet ki. A szomszédos épületekkel, tűzfalakkal való kapcsolata nem megoldott.</p>
30.		<p>A Bástya utcára telepített, a Várkörútra forduló udvaros beépítés a gyalogos átvezetés sajátos módon a déli telekhatár mellett kialakított, kerítésekkel és tűzfalakkal határolt átvezetésen biztosítja, melynek kialakítása, hangulata kétséges. A telek kerítéssel történő leválasztása önkényes, a javaslat nem ad olyan többleteket, mely a gesztust indokolná. A leghangsúlyosabb elem a Várkörút felőli kerítésnek nekifuttatott spanyollépcső, melynek funkciója kétséges, a belső világgal való kapcsolata – mosdók előtere – nem megoldott. A bejárat kialakítása előnytelen: a kültéri szűköség a 2,2 méter keskeny előtérben tovább fokozódik. A kiállítótér kicsi, a műterem megközelítése esetleges. Nem oldja meg a Szent István Király Múzeum földszintes szárnyához való csatlakozást, a tűzfalra nem tesz javaslatot, azt mint kerítést kezeli. Az épülettömeg egy pontra, a lépcsőzetes rész feletti konzolra koncentrál, a többi helyen neutrális, elnagyolt, inkább kelti egy irodaház benyomását, mintsem múzeumét. A parkolás megoldására nem tesz javaslatot.</p>
31.		<p>Az épületet a telek közepére helyezi el, nem foglalkozva a szomszédos épületek tűzfalainak takarásával vagy kezelésével. A helyzetet még fokozza az épület – lényegét tekintve – ablaktalan tömbszerűsége, így a szoborparknak felhasználható oldalkertek befejezetlen és zavaró síkatorokká válnak. A városi szövetbe – annak összefüggését, történetét figyelmen kívül hagyó – behelyezése zavaró, idegen, nem magyarázható brutalitást eredményez, melyet – a rajzról vélelmezhető – anyaghasználat tovább erősít. A javaslat sokkal inkább egy zöldmezős beruházás karakterét hordozza, mintsem egy városi épületét. Javaslatából nem derül ki, hogy a múzeum épületnek milyen köze van Székesfehérvárhoz és Ybl munkásságához. A helyiségek kialakítása kidolgozatlan, önmaga rendszerén belül is kiforratlan (pl. műterem megvilágítása).</p>